

กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน STRATEGIES FOR DRIVING 12 NATIONAL CORE VALUES INTO PRACTICE IN BASIC EDUCATION SCHOOLS

คณะนักศึกษาลัทธิจิตวิทยาความมั่นคงสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ 2¹

ธาวิน อัครเมธายุท², สุทัศน์ คร่ำในเมือง³, พิธาน พันทอง⁴

The Students of Security Psychology Curriculum for the School Administrators
under the Office of Basic Education Commission Class 2nd

Thavin Akkaramathayut², Suthas Kramnaimuang³, Pitan Puentong⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน การพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย 1) การสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต 2) การสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง 3) การสังเคราะห์การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของหน่วยงานในประเทศ และ 4) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาจัดทำเป็นกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นและตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 ไปสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 105 คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รองลงมา ด้านวางแผนนโยบายในการจัดกิจกรรมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ด้านจัดองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ด้านการจัดการเรียนรู้สู่การมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการในสถานศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อฝึกให้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และด้านการใช้สื่อในการสร้างจิตสำนึกเรื่องค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ส่วนการศึกษาแนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลัก จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน การสร้างความตระหนักด้วยวิธีการต่างๆ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม และการสร้าง

¹ คณะนักศึกษาลัทธิจิตวิทยาความมั่นคง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ 2

The Students of Security Psychology Curriculum for the School Administrators under the Office of Basic Education Commission Class 2nd, E-mail: intarachit2@gmail.com

² พันเอก, สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย

Col., Institute of Security Psychology, National Defence Studies Institute

³ พันโท ดร., สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย

Lt. Col, Institute of Security Psychology, National Defence Studies Institute

⁴ ดร., สำนักพัฒนานวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้และการสอนการศึกษา

Dr., Bureau of Educational Innovation Development

ความเข้มแข็งในการกำกับและติดตามการดำเนินงานของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การนำเข้าสู่การ

2. การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 10 กลยุทธ์ย่อย 41 โครงการ ดังนี้ 1) กลยุทธ์ที่ 1 รณรงค์สร้างความตระหนัก รับรู้คุณค่าของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการแก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 15 โครงการ 2) กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมอย่างยั่งยืน ในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 10 โครงการ 3) กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 12 โครงการ และ 4) กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มศักยภาพในการกำกับ ติดตามและการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 4 โครงการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม

3. การประเมินการพัฒนาผลกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: กลยุทธ์/ ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ/ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

The research, characterized as research and development, has three objectives: 1) to study the state and operation of the development of 12 National Core Values in basic education schools, 2) to develop strategies for driving 12 National Core Values into practice, and 3) to evaluate the strategies for driving 12 National Core Values into practice.

The research procedure follows 3 steps: step 1-studying present state of the development of 12 National Core Values in schools through the following methods: 1) surveying the opinions of administrators and teachers in charge of "Upright School" Project, 2) Synthesizing related documents, 3) synthesizing policies and ways of practice on the development of 12 National Core Values in the Government agencies, and 4) interviewing 8 purposely selected experts; step 2-constructing strategies for driving 12 National Core Values into practice, by synthesizing the results of the research in step 1. The drafted strategies were validated for the appropriateness through focus group discussion of 10 experts; step 3-evaluating the constructed strategies for driving 12 National Core Values into practice through the opinions of the sample of 105 school administrators.

Research results;

1. The state of the development of 12 National Core Values in basic education schools, as a whole, was perceived at a high level. Taken individual domain of the development into consideration, all domains of the development could be ranked in order of the practice as follows: Managing environments favorable for conducting activities to develop 12 National Core Values, policy setting and planning on managing activities on the 12 National Core Values, organizing to increase the efficiency in the development of the 12 National Core Values, learning management to cultivate the 12 National Core Values in basic education schools, building up collaborative networks to cultivate the 12 National Core Values, and utilizing media to raise the consciousness in the 12 National Core Values of the Thai people. As for the study on ways of developing the 12 National Core Values in basic education schools, it was found that The principal driving strategies are: integrating the 12 National Core Values into teaching and learning activities in classroom, building up the awareness through a variety of methods, encouraging and broadening participation from all societal sectors, and mustering up the strength to monitor and follow up the operation.

2. The development of 12 National Core Values in basic education schools, produced 4 strategies, 10 sub-strategies, and 41 projects as follows: 1) strategy 1-campaigning for building up the realization of the significance of 12 National Core Values in teachers, personnel, and those involved, which consists of 2 sub-strategies and 15 projects; 2) strategy 2-building up the strength of cooperation network and sustainable participation from all societal sectors, in developing 12 National Core Values of Thai people, which consists of 3 sub-strategies and 10 projects; strategy 3-integrating the driving of 12 National Core Values into teaching and learning in classroom, which consists of 3 sub-strategies and 12 projects; strategy 4-increase the potential in monitoring, following up and evaluating the operation of the driving of 12 National Core Values, which consists of 2 sub-strategies and 4 projects.

3. The evaluation of strategies for driving 12 National Core Values into practice yielded the result at the high level of possibility.

Keywords: strategy/ 12 National Core Values/ Basic Education Schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ด้านคุณธรรมในสังคมไทยจากรายงานการสำรวจสถานการณ์ด้านคุณธรรมในเวทีโลก จากผลการจัดอันดับขององค์การเพื่อความโปร่งใสระหว่างประเทศ (Transparency International) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระในเยอรมนีที่ตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านปัญหาคอร์รัปชัน โดยทำหน้าที่ในการจัดอันดับประเทศทั่วโลกเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน ผลปรากฏว่า จากการจัดอันดับในปี 2010 ประเทศไทยมีตัวเลขดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ปัญหาคอร์รัปชัน หรือซีพีไออยู่ที่ 3.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 อยู่ในอันดับ 80 จาก 180 ประเทศทั่วโลก จากข้อมูลความโปร่งใสนานาชาติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ การคอร์รัปชัน ตลอดจนจนพฤติกรรมความไม่โปร่งใสของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ทั้งในรูปของการติดสินบนเจ้าหน้าที่ การสมรู้ร่วมคิดในการเอาสาธารณะสมบัติหรือสาธารณะประโยชน์อันเป็นประโยชน์ของส่วนรวมหรือประโยชน์ของสังคมมาเป็นประโยชน์ของส่วนตัวภายใต้การสมคบคิดหรือการสมรู้ร่วมคิดระหว่างผู้มีอำนาจและนักฉวยโอกาส ได้สร้างผลกระทบและสร้างความวิบัติมากมายให้กับสังคมไทย การทุจริตและการคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ปรากฏในสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และขยายวงกว้างขวางขึ้นเรื่อยๆ พฤติกรรมดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของพฤติกรรมการติดสินบน การฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้อำนาจในทางมิชอบ การฉ้อโกง โดยการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ นั้น ได้กลายเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยจนกลายเป็นเรื่องปกติที่ยอมรับได้ หรือกลายเป็น “วัฒนธรรมคอร์รัปชัน” และจากการสำรวจของสถาบันการศึกษาต่างๆ หลายระดับในด้านปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ในสังคมไทย พบว่าทัศนคติของคนในสังคมไทย

ยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่จะยอมรับการทุจริตคอร์รัปชันว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่ารังเกียจเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และประชาชนส่วนใหญ่ยังวางเฉยไม่มีปฏิกิริยาใดๆ ต่อพฤติกรรมกรรมการกระทำที่ไม่ถูกต้องหรือใช้อำนาจหน้าที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมลงของค่านิยมด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของสังคมไทยและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวางในทุกด้าน (ศูนย์คุณธรรม, 2554, หน้า 2)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลให้สังคมไทยเกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง มีการเดินขบวนเรียกร้องให้มีการปฏิรูปประเทศจากกลุ่มการเมืองต่างๆ ลูกหลานบานปลายจนเกิดความรุนแรงและมีแนวโน้มจะเกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สิน รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้เข้ามาใช้อำนาจในการปกครองจากรัฐบาลในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เพื่อป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งมีการจัดตั้งรัฐบาลเพื่อฟื้นฟูประเทศอย่างรีบด่วน โดยมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีและได้ประกาศนโยบายปฏิรูปประเทศ 11 ประการ ในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบให้เกิดความยั่งยืน การสร้างสรรค์ประเทศให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนคือการปลูกจิตสำนึกคนไทยให้ยึดมั่นในค่านิยมหลัก 12 ประการ ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 3) กตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย 6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ 7) เข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 8) มีระเบียบวินัย คารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ 9) มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ 10) รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่อ

อำนาจฝ่ายต่ำ 12) ดำเนินถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม, 2557, หน้า 40-45)

การขับเคลื่อนค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อปลูกสร้างคุณลักษณะที่ดีงามแก่เยาวชนในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีพันธกิจในการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกระดับในประเทศและได้วางยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างตระหนักรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ให้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชน ข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบูรณาการค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการไว้ในหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน และยุทธศาสตร์ที่ 3 การติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการขับเคลื่อนค่านิยมคนไทย 12 ประการตามหน่วยงานต่างๆ ที่รับนโยบายไปปฏิบัติ สุดท้ายเป็นการถอดแบบโรงเรียนต้นแบบการปฏิบัติดีเด่นและจะนำมาขยายผลต่อไป (ศธ. ชงยุทธศาสตร์ค่านิยม 12 ประการ, 2557, หน้า 23)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเยาวชนของชาติ มีความตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อป้องกันการทุจริตให้แก่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันการทุจริต โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “สพฐ. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข ทุกหน่วยงานรับผิดชอบ ตอบสนองการป้องกันทุจริต” กำหนดพันธกิจแบบบูรณาการ ดังนี้ “พัฒนา สพฐ. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้งระบบ ปลอดอบายมุข ร่วมป้องกันทุจริต ปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน สังกัด สพฐ. มีความรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ และยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับกำพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาอย่างบูรณาการโดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีบทบาทในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการปฏิบัติการพัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริตอย่างมีจรรยาบรรณที่ต่อเนื่องและยั่งยืน”โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปลูกจิตสำนึก ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียงมีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนสังกัด สพฐ. ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 สพฐ. รวมพลังร่วมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างระบบและวิถี

พอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอด อบายมุข และป้องกันการทุจริต และยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษามีอาชีพเพื่อเป็นรากฐานในการป้องกันการทุจริตอย่างมีจิตสำนึกและเปี่ยมด้วยคุณภาพ และในปัจจุบันมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษาป้องกันการทุจริต “โรงเรียนสุจริต” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555)

กลยุทธ์ (Strategic) จัดเป็นเครื่องมือการบริหารจัดการศึกษาที่มีระบบทิศทาง มีระเบียบแบบแผนที่ช่วยให้เกิดการตัดสินใจและการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นแผนงานหลักที่แสดงภาระงานแนวโน้มของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาของตนเอง ปัจจุบันสถานศึกษามีการจัดทำแผนกลยุทธ์โดยเกิดจากกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถเชิงกลยุทธ์เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ และมีการบริหารจัดการสมัยใหม่ คือ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีประโยชน์ต่อองค์กร คือ 1) ช่วยกำหนด ทิศทางขององค์กร (Set Direction) ทำให้เกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและมีวิสัยทัศน์ต่ออนาคตสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ และทิศทางการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) โดยการให้ความสนใจกับการกำหนดกลยุทธ์ การตรวจสอบ และการควบคุมกลยุทธ์ขององค์กร 3) สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร (Provide Readiness) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดกลยุทธ์ ช่วยให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพขององค์กร ตลอดจนอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมที่มีต่อองค์กร ทำให้องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความท้าทายของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น 4) สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive Efficiency) เพราะการจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจในภาพรวม ความต้องการขององค์กรและความสามารถในการปัจจุบันขององค์กร ทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมายซึ่งจะช่วยให้มีการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (ฉลอง ชาตรูประชีวิน, 2552, หน้า 7)

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมหลักของคนไทยเพื่อหล่อหลอม ปลูกสร้างความดีงามให้คนในสังคมให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมตามวัฒนธรรมเดิมของไทยจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการอบรมเยาวชนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม มีทักษะชีวิต เพื่อสามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีความสุข และเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดอันจะส่งผลต่อคุณภาพของคนในฐานะ

พลเมืองและพลโลก มีความตระหนักและได้พิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมหลัก 12 ประการให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนัก รับรู้และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตในอนาคตได้ และจากการศึกษาค้นคว้าพบว่ายังไม่พบรายงานการวิจัยในเรื่องนี้ คณะนักศึกษาลัทธิสุตฺตจิตวิทยาความมั่นคง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รุ่นที่ 2 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย จึงได้ทำการวิจัยเรื่องนี้ขึ้น เพื่อหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพการปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) คณะผู้วิจัยได้มีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต ของโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนสุจริต และโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนสุจริต กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนสุจริต และโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนสุจริต รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,132 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 345 โรงเรียน กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 345 คน 2) กลุ่มครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 345 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 690 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานพัฒนา

ค่านิยมหลักของนักเรียนในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นที่ 1.2 การสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสืบค้นเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบบบันทึกเอกสาร เป็นศึกษาเอกสารที่มุ่งเน้นในด้านที่เกี่ยวกับกลยุทธ์ แนวทางในการพัฒนา การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสังเคราะห์เนื้อหา และสร้างข้อสรุป

ขั้นที่ 1.3 การสังเคราะห์การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติและความเป็นไปได้เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของหน่วยงานในประเทศ แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเอกสารของหน่วยงานในประเทศในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกเอกสารในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของหน่วยงานในประเทศ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การสังเคราะห์เนื้อหา และสร้างข้อสรุป

ขั้นที่ 1.4 การศึกษาแนวทางในการพัฒนา ค่านิยมหลักของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในส่วนกลางและภาคเอกชนที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การถอดเทปบันทึกเสียงแล้วใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อน ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างกลยุทธ์การขับเคลื่อน ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้วิจัยนำข้อมูลสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทยที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างกลยุทธ์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย และโครงการและกิจกรรม คณะผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ ให้ที่ปรึกษาและคณาจารย์สถาบันจิตวิทยาความมั่นคงพิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของ

องค์ประกอบสำคัญของร่างกลยุทธ์ และนำร่างกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมต่อไป

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ที่ยกร่างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ วิชาการศึกษาวิจัย ให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยการสอบถามความคิดเห็น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมของนักเรียน เด็กและเยาวชน จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการฯ และแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาฉันทามติ (Consensus) และปรับปรุง แก้ไขร่างกลยุทธ์ โดยในการสอบถามความคิดเห็น ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ฯ แต่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อคิดเห็นบางประเด็น เพื่อการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรอบการประเมิน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย และโครงการและกิจกรรม ในแต่ละกลยุทธ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 105 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการฯ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาค่านิยมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รองลงมา ด้านวางแผนนโยบายในการจัดกิจกรรมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ด้านจัดองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ด้านการจัดการเรียนรู้สู่การมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อฝึกหัดมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และด้านการใช้สื่อในการสร้างจิตสำนึกเรื่องค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

1.2 ผลการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ พบว่าการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการโดยรวมจะใช้กระบวนการ ดังนี้ 1) การสร้างความตระหนัก รับรู้ในค่านิยมที่จะปลูกฝัง 2) การขับเคลื่อนการปฏิบัติตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลักของคนไทย 3) การยกย่องสรรเสริญและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติ 4) การปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์ของค่านิยมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง 5) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลัก และ 6) การติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการขับเคลื่อนค่านิยม

1.3 ผลสังเคราะห์การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติและความเป็นไปได้เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของหน่วยงานในประเทศ พบว่า หน่วยงานในประเทศมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จำนวน 30 โครงการ ส่วนความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของหน่วยงานต่างๆ ในประเทศ โดยการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 100 คน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ โครงการปรับปรุงหลักสูตร ในรายวิชาหน้าที่พลเมือง ประวัติศาสตร์ กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด รองลงมา โครงการเร่งสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และโครงการติดตั้งคัดเอาท์ และจัดทำแผนพับค่านิยม 12 ประการ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึงตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ โครงการจัดรายการโทรทัศน์

1.4 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ถึงแนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาโดยรวม

แล้วพบว่า การขับเคลื่อนมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การนำเข้าสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน การสร้างความตระหนักด้วยวิธีการต่างๆ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม และการสร้างความเข้มแข็งในการกำกับและติดตามการดำเนินงาน

2. ผลการสร้างและตรวจสอบกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการฯ ได้กลยุทธ์ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 10 กลยุทธ์ย่อย 41 โครงการ ดังนี้ 1) กลยุทธ์ที่ 1 ผนึกสร้างตระหนักรู้ คุณค่าของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการแก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 15 โครงการ 2) กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมอย่างยั่งยืน ในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 10 โครงการ 3) กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 12 โครงการ และ 4) กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มศักยภาพในการกำกับ ติดตามและการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 4 โครงการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นว่า การนำกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการฯ ไปใช้มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต พบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะตั้งแต่ที่รัฐบาลคณะนี้ ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และได้เน้นค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการมาสู่การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ของคนไทยในประเทศ ทำให้ทุกหน่วยงานที่ภาครัฐและเอกชนได้ตื่นตัว

ร่วมรณรงค์ ดังจะเห็นได้จากการสังเคราะห์การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติและความเป็นไปได้เกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของหน่วยงานในประเทศ พบว่า หน่วยงานในประเทศมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จำนวน 30 โครงการ และจากการสอบถามความเป็นไปได้ของแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของหน่วยงานต่างๆ ในประเทศ โดยการสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 100 คน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ถึงแนวทางในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาโดยรวมแล้วพบว่า การขับเคลื่อนมียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การนำเข้าสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน การสร้างความตระหนักด้วยวิธีการต่างๆ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม และการสร้างความเข้มแข็งในการกำกับและติดตามการดำเนินงาน สอดคล้องกับผลการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ พบว่า การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการโดยรวมจะใช้กระบวนการ ดังนี้ 1) การสร้างความตระหนักรู้ในค่านิยมที่จะปลูกฝัง 2) การขับเคลื่อนการปฏิบัติตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลักของคนไทย 3) การยกย่องสรรเสริญ และสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติ 4) การปฏิบัติกิจกรรมตามเกณฑ์ของค่านิยมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง 5) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการพัฒนาค่านิยมหลัก และ 6) การติดตามประเมินผล และการรายงานผลการขับเคลื่อนค่านิยม

2. กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

2.1 กลยุทธ์ที่ 1 ผนึกสร้างตระหนักรู้ คุณค่าของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการแก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 15 โครงการ ในส่วนของกลยุทธ์นี้ กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจและความสำคัญค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสอดคล้องกับทฤษฎีของแครธวอล บลูม และมาเซีย (Kratwohl Bloom and Masia) (1964) ที่ได้ลำดับขั้นตอนคุณลักษณะด้านความรู้สึกไว้ 5 ประการ โดยลำดับขั้นตอนแรก คือ การรับรู้ (Receiving) เป็นจุดเริ่มต้นที่บุคคลจะเรียนรู้เรื่องต่างๆ และเกิดความรู้สึกต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้าที่ปรากฏ โดยได้แบ่งการรับรู้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นย่อย ได้แก่ 1) การ

สำนึก เป็นการเริ่มรู้สึกหรือสำนึกเกี่ยวกับลักษณะ หรือ เรื่องราวต่างๆ ที่มาเข้า 2) การตั้งใจรับรู้ เป็นการใส่ใจสิ่ง เร้าอารมณ์พอสมควร แต่ยังไม่มีความคิดเห็นหรือประเมิน ตัดสินใดๆ เป็นเพียงการสังเกตเห็น และ 3) การเลือกรับรู้ เป็นการรับรู้สิ่งเร้าโดยมีการจำแนกความแตกต่าง ยังไม่มีการประเมินใดๆ ซึ่งในกลยุทธ์นี้เน้นการรณรงค์กระตุ้นให้ ผู้เรียนได้สนใจที่จะรับรู้ เกิดความสำนึก เพื่อจะก่อให้เกิด ลำดับขั้นตอนต่อมา คือ การตอบสนอง (Responding) การเห็นคุณค่า (Valuing) การจัดระบบ (Organization) และการสร้างลักษณะนิสัย (Characterization) เป็นการ พัฒนาตามลำดับ ส่วนกลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ผลิตรายการ สร้างสรรค์ส่งเสริมความตระหนักค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการนั้น ถือว่าการส่งเสริมการใช้สื่อปลูกกระแส ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ซึ่งการส่งเสริมการใช้ สื่อปลูกกระแสค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ควรจัด ให้มีการสร้างระบบการสื่อสารที่ดีในสถานศึกษาโดยใช้ กระบวนการสื่อสารและสร้างกลไกการเรียนรู้ร่วมกันโดย ผ่านการประชาสัมพันธ์ของพิธีกรในสถานศึกษา ประชุม ประจำเดือน เว็บไซต์ของโรงเรียน และให้มีการเพิ่มพื้นที่สื่อ ในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการส่งเสริมค่านิยมหลักของ คนไทย 12 ประการให้แพร่หลาย เช่น สื่อท้องถิ่น หรือ วิทยุชุมชน ควรจัดรายการส่งเสริมการมีค่านิยมหลักของ คนไทย 12 ประการทางวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ สื่อมวลชน อินเทอร์เน็ต โดยขอความร่วมมือจากนักเขียน นักจัดรายการ หนังสือพิมพ์ ในการเผยแพร่จัดสาธารณะ ให้เข้าถึงประชาชน โดยหยิบยกปัญหาด้านการขาดค่านิยม หลักของคนไทย 12 ประการที่พบในสังคมปัจจุบันมา ประกอบในการจัดรายการ และให้มีการรณรงค์ให้เกิดการ เรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยเปิดเวทีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ภายใน สถานศึกษา และ ระหว่างสถานศึกษา หรือระหว่างครู นักเรียน กับชุมชนหรือองค์กรเอกชน ซึ่งวิธีการดังกล่าว สามารถส่งเสริมการใช้สื่อปลูกกระแสค่านิยมหลักของคน ไทย 12 ประการของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ทั้งนี้เป็น เพราะสื่อมีให้เลือกมากมายตามความเหมาะสม ของแต่ละกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2553, หน้า 79) ที่ให้แนวคิดไว้ว่าสื่อ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเผยแพร่การมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการได้ดีที่สุด ที่สำคัญต้องใช้สื่อไปในทางที่ถูกต้อง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะเป็นการฝึกปฏิบัติจริง นักเรียนกล้าแสดงออก มีเหตุ มีผล และเป็นผู้ฟังที่ดี และ สิ่งที่ได้รับการเผยแพร่ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ และดีใจ พร้อมทั้งเต็มใจที่จะทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อ สังคม แต่การใช้สื่อปลูกกระแสคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยม ต้องดูความเหมาะสมและให้ทำอย่างต่อเนื่อง เพราะขณะนี้การทำกิจกรรมแต่ละอย่างบางที่ทำตาม

กระแสเหมือนไฟไหม้ฟางเมื่อไฟมอดดับไป ทุกอย่างก็ดับสิ้น ไปเหมือนกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีที่ทุกคนต้องหันมา ร่วมมือกันอย่างจริงจังเพื่อสร้างให้นักเรียนเกิดค่านิยมหลัก ของคนไทย 12 ประการที่ยั่งยืนตลอดไป โดยใช้สื่อที่ หลากหลายเพื่อขยายฐานการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จ ของการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในด้านค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นตัวแบบที่ดีและสามารถชักจูงกลยุทธ์ต่างๆ ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติงานในโรงเรียนได้ ครูและ บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตลอดจนผู้ปกครองมี ความตระหนัก เข้าใจและเห็นความสำคัญในการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สถานศึกษาต้องระบุ กิจกรรมแต่ละค่านิยมที่จะขับเคลื่อนให้ชัดเจน กำหนด แนวทางการปฏิบัติร่วมกันให้ทุกคนรับรู้ เข้าใจ และปฏิบัติ ไปในทิศทางเดียวกัน และการดำเนินการพัฒนาค่านิยม หลักของคนไทยให้ได้ฝึกปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องและ สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของนักเรียน

2.2 กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของ เครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนใน สังคมอย่างยั่งยืน ในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่ กลยุทธ์ย่อย ที่ 2.1 ยกย่อง เผยแพร่ เชิดชูเกียรติประวัติบุคคลที่เป็น แบบอย่างที่ดี ด้านค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ พัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และกลยุทธ์ ย่อยที่ 2.3 สร้างความยั่งยืนในการเสริมสร้างค่านิยมหลัก ของคนไทย 12 ประการนั้น การพัฒนาการจัดกิจกรรม จำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมทุก ครั้งต้องมีการประชุมชี้แจงให้ทุกฝ่ายได้รับทราบที่สำคัญ ต้องมีคณะกรรมการดำเนินการให้ชัดเจนเพื่อจะได้ ประสานงานกับทุกฝ่าย เพื่อให้งานที่ทำประสบผลสำเร็จ กิจกรรมที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิด ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการที่ยั่งยืน ทั้งนี้ทุกฝ่าย ต้องร่วมมือร่วมใจและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเกรียง ศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550) ที่กล่าวว่า สังคมไทยกำลัง ประสบปัญหาความเสื่อมโทรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ครู ต้องสอดแทรกการมีคุณธรรมจริยธรรมตลอดเวลาและต้อง จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของพระมหาสุวณฺีชัย วชิรเมธี (2551) ที่กล่าวไว้ว่า สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ กลุ่มคนส่วนใหญ่ต่างแย่งชิงดีชิงเด่นและเห็นแก่ ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ดังนั้นในฐานะคนไทยคน

หนึ่งต้องช่วยกันจรรโลงโลกใบนี้ให้น่าอยู่ ต้องรู้จักเป็นผู้ให้การให้ต้องเริ่มที่ตัวเรา และต้องเป็นแบบอย่างในทุกด้าน ด้านการเสียสละ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสอน และปลูกฝังโดยผ่านการจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติโดยผ่านประเพณีท้องถิ่นลงมือปฏิบัติจริง ต้องเริ่มกิจกรรมที่อยู่ใกล้ตัวของนักเรียนก่อนแล้วจึงขยายไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัวออกไปการกระทำจากสิ่งที่ใกล้ตัวจะทำให้มองเห็นปัญหาได้ชัดเจน และหาวิธีการที่จะช่วยเหลือได้ง่าย แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเป็นตัวอย่างที่ดีของบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และยิ่งพบว่าการสร้างแบบอย่างที่ดีในการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการเป็นตัวอย่าง เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนแล้ว นักเรียนย่อมมีความอยากที่จะเป็นคนดีมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับธานินทร์ กรัยวิเชียร (2551, หน้า 49) ที่กล่าวว่าแบบอย่างที่ดีถือเป็นสิ่งที่ทำให้คนอยากประพฤติปฏิบัติตามเพื่อให้ได้มา ซึ่งการเป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ สังคมไทยกำลังต้องการคนดีจึงสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ การเป็นคนดี มีปัญญา มีความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีความสุข และมีความเป็นไทย นอกจากนี้ทุกหน่วยงานทุกองค์ให้ความสำคัญและยกย่องการเป็นคนดี มีการคัดเลือกบุคคลตัวอย่าง บุคคลแห่งปี หรือแม้กระทั่งการใช้ความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความดี/คุณประโยชน์ต่อสังคมสามารถใช้คะแนนสะสมจากการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ว่าด้วยเรื่องคุณธรรม/ความดีมาเป็นปัจจัยหนึ่งประกอบการพิจารณาคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้ โดยมหาวิทยาลัย

จากวิธีดังกล่าว คณะผู้วิจัยเห็นว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีในการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องต้องสร้างความตระหนักในด้านการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการให้เกิดขึ้นกับตนเองเสียก่อน ถ้าตัวเองยังไม่มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการก็ยากที่จะไปสร้างหรือปลูกฝังให้บุคคลอื่นมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเริ่มที่ตัวเรา ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จของการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ได้แก่ การพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ใช้กระบวนการ พัฒนาแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม เริ่มจากสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันทางสังคมอื่นๆ และสถานศึกษา สังคม ชุมชน องค์กรอื่นๆ ร่วมสร้างสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เช่นการประดับธงชาติในอาคารบ้านเรือน

โรงเรียน และสถานที่ต่างๆ อย่างเหมาะสม และยังสามารถกล่าวถึงบทบาทของนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญและสอดคล้องกันทุกฝ่าย คือ เป็นตัวแบบที่ดีในประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

2.3 กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการขับเคลื่อน

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่ กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน และกลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ส่งเสริมการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การที่จะให้นักเรียนมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการครูต้องจัดกิจกรรมให้หลากหลายลักษณะและหลายรูปแบบและต้องทำตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ที่ได้ให้แนวทางการจัดการเรียนรู้ว่าสามารถบูรณาการหรือสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน นอกจากนี้ครูสามารถจัดเป็นกิจกรรมหรือจัดทำเป็นวิชาเพิ่มเติม ดังนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จัดการเรียนรู้ต้องตระหนักในเรื่องการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ จึงควรสอดแทรกค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ปลูกจิตสำนึกถึงการเป็นคนดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดจิตสำนึกด้านคุณค่าของตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับอรรถ ชูสมาย ญ อยุธยา (2551) การเรียนการสอนที่ดีต้องบูรณาการระหว่างทุกวิชา เพื่อจะให้ตรงกับชีวิตจริง ครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างกัน และเชื่อมโยงมาสู่ชีวิตจริง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของคุณค่าความเป็นมนุษย์ตลอดเวลาและต้องเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเพื่อจะได้เข้าถึงการมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการอย่างแท้จริง

ส่วนกลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 น้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ประกอบด้วยส่งเสริมการปลูกฝังค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความตระหนักในคุณค่าของการดำรงชีวิตภายใต้แนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียง ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความรัก ความสามัคคีและสันติวิธีที่นำพานักเรียนให้เกิดความรักความชื่นชมในพระปรีชาสามารถขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเจริญรอยตามแนวคิดแนวคิดของพระองค์ โดยมีสาระสำคัญถึงการสร้าง

แรงจูงใจในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สถานศึกษาต้องรวบรวมกระแสพระราชดำริและพระราชกรณียกิจของพระองค์มาจัดเป็นนิทรรศการหรือจัดทำสารคดีเกี่ยวกับในหลวงและสถานศึกษาต้องจัดทำโครงการหรือกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ประการสำคัญครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์อย่างถ่องแท้ ครูต้องรู้ว่าพอเพียงของนักเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ระดับไหนถึงจะเรียกว่าพอเพียงพอเพียงอย่างไร ต้องนำมาใช้ให้ถูกต้องที่สำคัญครูต้องพอเพียงเป็นตัวอย่างให้กับนักเรียน พบว่า การส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและเห็นอย่างเป็นรูปธรรมย่อมทำให้นักเรียนเห็นว่าทำได้ง่ายและอยากจะทำ โดยครูต้องส่งเสริมอย่างจริงจัง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของเกษมา วรวรรณ ณ อยู่ธยา (2552, หน้า 79) ได้กล่าวไว้ว่า สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องพัฒนานักเรียนในเรื่องจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ความมีวินัยและการช่วยเหลือตัวเอง และต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงแนวคิดและหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย คณะผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการที่จะนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาต้องกำหนดกรอบด้านเศรษฐกิจที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้ชัดเจนและต้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำมาประยุกต์ใช้ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ต้องมีการตรวจสอบและประเมินผลทุกสิ้นปีการศึกษา เพื่อนำสิ่งที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการ กำกับ ติดตามและการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่ กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 จัดระบบการบริหารงานองค์กรในการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และกลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 กำกับ ติดตาม การวัดผลและประเมินผลและรายงานผลการขับเคลื่อนค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการนั้น การดำเนินงานพัฒนากิจกรรมในสถานศึกษาต้อง ประกอบด้วย การวางแผนงานนโยบาย การจัดองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ การจัดการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ การพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการจำเป็นต้องมีการวางแผนและต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ปฏิบัติที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับสมหวัง

พิทยานุวัฒน์ (2550, หน้า 34-35) ได้กล่าวไว้ว่าการดำเนินงานต้องมีการวางแผนและต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน โดยการจัดทำกิจกรรมหรือโครงการต้องมีการวางแผนและจัดทำนโยบายให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นทิศทางที่ต้องพัฒนานักเรียนต่อไป ที่สำคัญต้องกำหนดตัวชี้วัดพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาให้ชัดเจน คณะผู้วิจัยเห็นว่า การวางแผน การกำหนดนโยบายเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะแผนหรือนโยบายเป็นตัวกำหนดที่จะนำพาให้งานต่างๆ ของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการกำหนดนโยบายหรือแผนต้องใช้กระบวนการของการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและมีแนวทางในการดำเนินงานให้กับครูสามารถทำให้ครูผู้สอนมีแนวทางที่ชัดเจน นอกจากนี้ การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมโดยตรงเป็นการช่วยเน้นความสำคัญของวิธีการที่จะช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนจนบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้วิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวนโยบายและแนวทางดำเนินการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษา จะประสบผลสำเร็จต้องทำองค์กรให้มีประสิทธิภาพเสียก่อนการมีแนวทางที่ดีและหลากหลายทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเลือกวิธีที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือบริบท จะเห็นว่าการพัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับโรงเรียนควรจัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรม มีศูนย์ประสานงานในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมจัดเป็นกิจกรรมเสริมที่เป็นกิจกรรมในสถานศึกษาและหรือจัดเป็นกิจกรรมพิเศษที่เป็นกิจกรรมภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา และที่สำคัญคือ ต้องมีการกำกับ ติดตามและการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการอย่างต่อเนื่องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ ได้กล่าวถึงปัจจัยสู่ความสำเร็จของการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ได้แก่ สถานศึกษาต้องมีระบบการกำกับ ติดตามประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนผลที่ถูกต้องเพื่อการพัฒนา

สำหรับกลยุทธ์ที่นำมาเสนอทั้งหมดนั้น มีเป้าหมายสูงสุดที่จะทำให้ผู้เรียนมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการที่ยั่งยืนโดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและในการจัดกิจกรรมอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นอกจากนี้ควรมีการกำหนดมาตรฐานในการทำงานของครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและ

ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอย่างตั้งใจเพื่อให้การจัดการเกิดผลสำเร็จสูงสุด ทั้งแก่ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบผู้เรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่นที่อยู่ภายในสถานศึกษา ทั้งอาคารสถานที่ ตัวบุคคล ซึ่งบรรยากาศภายในสถานศึกษานั้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี การที่จะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องได้ การปฏิบัติงานทุกด้าน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความพร้อมเสียสละเต็มที่ ทুমเททั้งร่างกาย แรงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ศึกษาเรียนรู้ อบรม ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ครู บุคลากรให้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแบบภาพรวม โดยมีเป้าหมายคือ การพัฒนาค่านิยมหลักทุกตัวเมื่อนำสู่กระบวนการพัฒนาค่านิยมตามผลการวิจัยนี้แล้ว ผลลัพธ์ที่ได้คือผู้เรียนจะเกิดการพัฒนา หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นกระบวนการพัฒนาแบบภาพรวมกว้างๆ ซึ่งไม่ได้วิจัยค่านิยมหลักข้อใดข้อหนึ่งเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจริงยังยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2 ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยบนฐานกลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนเครือข่าย ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนกลุ่มดังกล่าวมีความพร้อมในทุกด้านค่อนข้างดี ดังนั้นผลการวิจัยอาจอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ไม่ผิดเท่าที่ควร

1.3 สภาพของโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันมาก ทั้งด้านขนาด สถานที่ตั้ง บริเวณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ครูและบุคลากรทางการศึกษา วัฒนธรรมองค์กร ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น และอื่นๆ

อีกมาก บริบทที่แตกต่างเหล่านี้การปลูกสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการจะต้องมีลักษณะเฉพาะแต่ละท้องถิ่น ผู้บริหารจึงต้องปรับวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสมภายใต้กลยุทธ์ที่ได้จากผลการวิจัย

1.4 กิจกรรมเสนอแนะในส่วนท้ายของคู่มือเล่มนี้เป็นตัวอย่างโครงการหรือกิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการเท่านั้น สถานศึกษาแต่ละแห่งแต่ละท้องถิ่นที่นำสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาต้องประยุกต์กระบวนการขับเคลื่อนให้สอดคล้องตามวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นของตนเอง ภายใต้กระบวนการตามกลยุทธ์ที่นำเสนอได้ตามผลการวิจัยนี้

1.5 การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจากค่านิยมหลัก 12 ประการส่วนใหญ่เป็นนามธรรมหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ในจิตใจของเด็ก กระบวนการปลูกสร้างสถานศึกษาควรนิยามให้ชัดเจนในค่านิยมหลักแต่ละตัว รวมถึงต้องกำหนดทางพฤติกรรมที่เป็นตัวชี้วัดที่จะต้องปลูกสร้างให้เด็ก เช่น รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งนอกจากนั้นการนิยามให้ชัดยิ่งขึ้นจะเป็นเกณฑ์ในการประเมินพัฒนาการของเด็กด้วย

1.6 ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ในสถานศึกษา ผู้บริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องพัฒนาตนเองให้เป็นตัวแบบที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนยึดเป็นแบบอย่าง รวมถึงการสร้างบรรยากาศภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการปลูกสร้างค่านิยมหลักทั้งระบบ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.7 กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการในปัจจุบันมีหน่วยงาน องค์กรต่างๆ มีการนำไปพัฒนาองค์กรของตนเองอย่างหลากหลาย และมีการผลิตสื่อสร้างสรรค์มากมายที่สามารถเข้าใจและเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงานขึ้น เช่น ภาพยนตร์สั้นค่านิยมหลัก 12 ประการ สติ๊กเกอร์ มัลติมีเดียอื่นๆ ครูและผู้บริหารควรสืบค้นข้อมูลและสามารถดาวน์โหลดไฟล์เพื่อนำสู่การเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 มีการควรส่งเสริมและร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่ผู้เรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่ผู้เรียนเพื่อทราบความก้าวหน้า และประเมินผลความสำเร็จของงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.1 มีการควรส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ทั้ง 4 กลยุทธ์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

3.2 สนับสนุนสถานศึกษาให้มีเครือข่ายการดำเนินงานค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา

3.3 ควรมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ผู้ผู้เรียน เพื่อทราบความก้าวหน้า และประเมินผลความสำเร็จของสถานศึกษาในสังกัด

4. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรตระหนักในเรื่องการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของนักเรียน โดยความร่วมมือกับชุมชน ด้วยการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมพิเศษ โดยการคัดเลือกบุคคลต้นแบบ ในสังคม ชุมชน ให้นักเรียนได้ศึกษาหรือจัดกิจกรรมให้นักเรียนลงพื้นที่เรียนรู้พฤติกรรมบุคคลเป็นต้นแบบ โดยการสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต และนำเสนอแนวคิดที่สืบค้นได้มาเผยแพร่ในโรงเรียน ชุมชน หรือสังคม เพื่อเป็นแบบอย่างความประพฤติ นอกจากนี้ควรนำพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามาเป็นเครือข่ายในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของนักเรียน และโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝนการให้บริการและการพัฒนาสังคม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการมากขึ้น

4.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรจัดทำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการเพื่อนำไปพัฒนานักเรียน กระตือรือร้นเข้ามามีส่วนในการปลูกฝังนักเรียน เพราะการอบรมสั่งสอนและการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการและเห็นความสำคัญของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการจากครูจะส่งเสริมให้นักเรียนมีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการมากขึ้น นอกจากนี้การประพฤติเป็นแบบอย่างของครูและบุคลากรทางการศึกษาก็มีความสำคัญ นั่นคือ หากครูและบุคลากรทางการศึกษามีการแสดงพฤติกรรมที่ดีให้นักเรียนได้เห็นเป็นแบบอย่างก็จะสามารถพัฒนานักเรียนให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการได้

4.3 ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เลือกทำอย่างหลากหลายและส่งเสริมให้โรงเรียนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากร นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรม สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อจะได้เป็นแนวทางหรือแบบอย่างที่ดีให้กับครูที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม

4.4 ควรผลักดันให้เกิดการนำกลยุทธ์ไปสูการปฏิบัติ ทั้งนี้ให้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแต่ละกลยุทธ์กับบริบทของสถานศึกษาของตนก่อน แล้วจัดลำดับความสำคัญว่ากลยุทธ์ใดที่สถานศึกษาควรปฏิบัติก่อน หลัง หรือหากพิจารณาแล้วไม่เหมาะสมก็ปรับหรือยกเลิกบางกลยุทธ์ได้ หรือกลยุทธ์ใดที่มีอยู่แล้วก็ส่งเสริมให้การดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น

4.5 ควรส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

5. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของนักเรียนในระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการให้ตรงเฉพาะกลุ่มมากยิ่งขึ้น

5.2 ควรศึกษากลยุทธ์และสร้างรูปแบบการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของนักเรียนในเชิงลึกเป็นลักษณะของการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR Research) เพื่อให้เกิดการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการอย่างแท้จริง

5.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนากฎหมาย ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการในแต่ละภูมิภาคอื่นของประเทศไทย ซึ่งจะทำได้รับประโยชน์ในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการตามบริบทของแต่ละภูมิภาคมากขึ้น

5.4 ควรมีการวิจัยกลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาสังกัดอื่น เช่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อจะได้กลยุทธ์ที่แตกต่างและเป็นประโยชน์กับวงการศึกษไทยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2552). *การศึกษาเพื่อคุณค่าแห่งชีวิต*. สมุทรสาคร: แพลน กราฟิค.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). *ยอดคน: กฎแห่งความสำเร็จ 20 ดอก*. กรุงเทพฯ: ซีคเซส มีเดีย.
- ฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2552). *การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2551). *จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี. (2551). *การศึกษาคือการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ศธ. ชงยุทธศาสตร์ศานินยม 12 ประการ เสนอ 3 แผนปลูกฝัง "เด็ก-ครู" เน้นองค์หลักปรับใช้. (2557). *ข่าวสดรายวัน*, 24(8721), 23.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2554). *แผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- สมหวัง ปริยานุวัฒน์. (2550). *การประเมินคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แมทซ์พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: สกายพริ้นติ้ง.
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2557). *กรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านอื่นๆ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *มาตรฐานการศึกษาชาติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2553). *คุณธรรมนำความรู้*. กรุงเทพฯ: เอ พี กราฟิเคิลส์ และการพิมพ์.
- Krathwohl, D.R., Bloom, B.S. and Masia, B. B. (1964). *Taxonomy of educational objectives: Handbook II: the affective domain*. New York: McKay.